

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Podyplomowe Studia

**PRAWNE ASPEKTY PRACY
DZIENNIKARZA ŚLED CZEGO**

2016

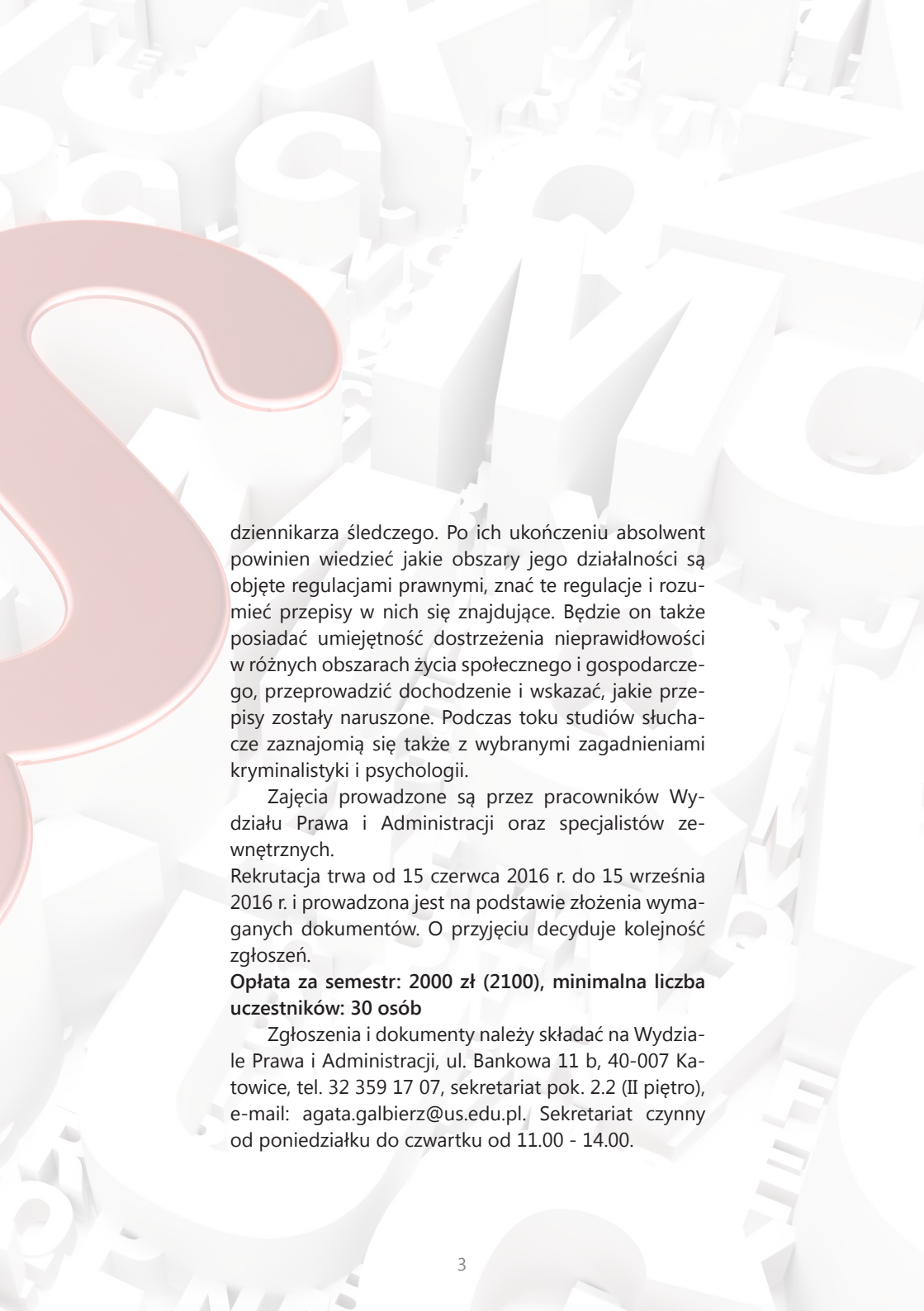
Podypłomowe Studia

PRAWNE ASPEKTY PRACY DZIENNIKARZA ŚLED CZEGO

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach zaprasza na studia podypłomowe **Prawne aspekty pracy dziennikarza śledczego**. Są to studia otwarte, skierowane do licencjatów i magistrów studiów dziennikarskich, ale także wszystkich osób zainteresowanych prowadzeniem dochodzeń, pracą dziennikarzy śledczych oraz nieprawidłowościami w życiu społecznym i gospodarczym, które chcą podwyższyć swoje kwalifikacje. Studia są dwusemestralne, rozpoczęcie zajęć planowane jest na październik. Zajęcia będą odbywały się w soboty od godz. 9.00 do 17.30 z półgodzinna przerwą obiadową oraz w niedziele od godz. 9.00 do 13.00, zgodnie z harmonogramem zajęć podanym do wiadomości słuchaczy, w budynku Wydziału Prawa i Administracji UŚ, w Katowicach przy ulicy Bankowej 11b.

Na program studiów składają się przedmioty prawnicze, w tym zwłaszcza z zakresu kryminalistyki, a także psychologii, które powinny dostarczyć słuchaczom podstawową wiedzę z różnych obszarów, przydatną podczas prowadzenia dziennikarskiego dochodzenia. Program obejmuje wykłady oraz zajęcia warsztatowe.

Ogólnym celem studiów jest zaznajomienie słuchaczy z zagadnieniami prawnym związanymi z pracą

dziennikarza śledczego. Po ich ukończeniu absolwent powinien wiedzieć jakie obszary jego działalności są objęte regulacjami prawnymi, znać te regulacje i rozumieć przepisy w nich się znajdujące. Będzie on także posiadać umiejętność dostrzeżenia nieprawidłowości w różnych obszarach życia społecznego i gospodarczego, przeprowadzić dochodzenie i wskazać, jakie przepisy zostały naruszone. Podczas toku studiów słuchacze zaznajomią się także z wybranymi zagadnieniami kryminalistyki i psychologii.

Zajęcia prowadzone są przez pracowników Wydziału Prawa i Administracji oraz specjalistów zewnętrznych.

Rekrutacja trwa od 15 czerwca 2016 r. do 15 września 2016 r. i prowadzona jest na podstawie złożenia wymaganych dokumentów. O przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń.

Opłata za semestr: 2000 zł (2100), minimalna liczba uczestników: 30 osób

Zgłoszenia i dokumenty należy składać na Wydziale Prawa i Administracji, ul. Bankowa 11 b, 40-007 Katowice, tel. 32 359 17 07, sekretariat pok. 2.2 (II piętro), e-mail: agata.galbierz@us.edu.pl. Sekretariat czynny od poniedziałku do czwartku od 11.00 - 14.00.

PROGRAM STUDIÓW:

SEMESTR I

Lp.	NAZWA PRZEDMIOTU	rodzaj	godz.
1.	Dziennikarstwo śledcze	W	5
2.	Dziennikarstwo obywatelskie	W	5
3.	Ustrój i metody działania służb policyjnych	W	5
4.	Prawo prasowe	W	10
5.	Odpowiedzialność cywilna dziennikarza	W	5
6.	Prawo autorskie w działalności dziennikarza	W	5
7.	Ochrona danych osobowych	W	5
8.	Przestępczość gospodarcza. Aspekt kryminologiczny i prawny	W+C	15
9.	Finansowanie działalności politycznej	W	5
10.	Korupcja i przestępstwa urzędnicze	W+C	10
11.	Dostęp do informacji publicznej	W	5
12.	Podstawy procesu karnego	W	10
13.	Prowokacja dziennikarska z perspektywy prawnokarnych granic jej legalności	W	5
14.	Prawo spółek handlowych	W	10
RAZEM			100

PROGRAM STUDIÓW:

SEMESTR II

Lp.	NAZWA PRZEDMIOTU	rodzaj	godz.
1.	Przestępczość karna skarbowa	W	5
2.	Korupcja w zamówieniach publicznych	W	10
3.	Informacja na rynku kapitałowym	W	10
4.	Nadużycia w umowach deweloperskich i inwestycyjno-budowlanych	W	5
5.	Upadłość i restrukturyzacja przedsiębiorstw	W	5
6.	Etyka dziennikarska	W	5
7.	Biegli sądowi i ich opinie	W+C	10
8.	Psychologia zeznań i wyjaśnień	W+C	10
9.	Przestępstwa przeciwko zabytkom	W	5
10.	Informatyka śledcza	W	5
11.	Monitorowanie rozpraw sądowych	W	5
12.	Oględziny miejsca zdarzenia	C	5
13.	Wybrane zagadnienia pracy operacyjnej	C	5
14.	Badania śladów kryminalistycznych	C	5
15.	Psychologia podejmowania decyzji	W	5
16.	Elementy psychologii sądowej i psychiatrii sądowej	W	5
RAZEM			100

PRZEDMIOTY:

- 1. Finansowanie działalności politycznej** – celem zajęć jest dostarczenie przyszłym dziennikarzom śledczym podstawowej wiedzy na temat finansów i finansowania partii politycznych. Omówione zostaną zagadnienia dotyczące majątku partii politycznej, który powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z dochodów z majątku oraz z określonych ustawami dotacji i subwencji. Wskazane zostaną ograniczenia w zakresie pozyskiwania środków oraz dysponowania majątkiem. Przedstawione zostaną zasady naliczania oraz prawo do otrzymywania przez okres kadencji Sejmu subwencji z budżetu państwa na działalność statutową oraz zasady sporządzania corocznej informacji finansowej o otrzymanej subwencji i poniesionych wydatkach. Następnie zaprezentowane zostaną zasady tworzenia przez partię Funduszu Eksperckiego oraz stałego Funduszu Wyborczego w celu finansowania udziału partii politycznej w wyborach do Sejmu i do Senatu, w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach organów samorządu terytorialnego. Na zakończenie przedstawione zostaną zasady opodatkowania partii politycznych oraz prawa i obowiązki pełnomocnika finansowego partii.
- 2. Ochrona danych osobowych** – celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z rozwiązaniami prawnymi dotyczącymi ochrony danych osobowych. Dane osobowe to wszelkie informacje o osobach, które są zidentyfikowane (wystarczy, że znamy ich imię i nazwisko). Wszystkie podmioty przetwarzające dane osobowe zobowiązane są czynić to zgodnie z przepisami. Wynikają z nich liczne obowiązki dotyczące zapewnienia poufności danych oraz realizacji praw osób, których dane dotyczą. Słuchacze będą mieli możliwość uzyskać liczne przydatne informacje, m.in. jak zbierać dane osobowe bez zgody zainteresowanego, ale zgodnie z prawem, jak należy zabezpieczyć posiadane dane, czy zainteresowany może zażądać informacji jakie dane o nim posiadamy, itd. Całość będzie dostosowana do specyfiki zawodu dziennikarza, uwzględniając zarówno kwestie zbierania danych przez dziennikarzy, jak też ich upubliczniania w artykułach prasowych, internecie, radiu i telewizji.
- 3. Dostęp do informacji publicznej** – celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z rozwiązaniami prawnymi dotyczącymi dostępu do informacji publicznych. Informacja publiczna to każda informacja o sprawach publicznych. Jeśli informacja taka znajduje się w posiadaniu organów publicznych to te mają obowiązek ją udostępnić. Na zajęciach kursanci dowiedzą się do kogo można zwracać się

o udzielenie informacji publicznej, na jakich zasadach jest ona udziela oraz jakie ograniczenia są przewidziane w tym względzie. Poznają także procedury występowania o udzielenie informacji oraz zasady postępowania z wnioskiem.

4. **Prawo autorskie w działalności dziennikarzy** – na zajęciach omówione zostaną zagadnienia związane z ochroną autorskoprawną tekstów dziennikarskich oraz możliwości wykorzystywania cudzych utworów chronionych bez konieczności uzyskiwania zgody uprawnionych. Wskazane zostaną również te wytwory działalności twórczej, które są wyłączone spod ochrony.
5. **Prawo prasowe** – wykład z prawa prasowego ma na celu zwrócenie uwagi na najważniejsze kwestie i problemy, istotne z punktu widzenia działalności dziennikarskiej, w tym dziennikarstwa śledczego. Obejmuje zreferowanie ogólnych zagadnień łączących się ze statusem dziennikarza (prasa a Internet, prawa i obowiązki dziennikarzy, sprostowania prasowe). Dotyczy także kwestii fundamentalnych dla każdego dziennikarza śledczego, połączonych wspólnym mianownikiem: jak prowadzić śledztwo, żeby mieścić się w ramach prawnych i nie narazić się na odpowiedzialność karną. Ważna jest ponadto znajomość reguł publikowania materiałów uzyskanych w wyniku śledztwa dziennikarskiego oraz zasad publikacji informacji z procesu karnego.
6. **Psychologia podejmowania decyzji** – celem przedmiotu jest dokonywanie różnego rodzaju psychologicznych czynników, które wpływają na podejmowane przez ludzi decyzje (z podaniem konkretnych przykładów błędnych w różnych warunkach podejmowanych decyzji); w świetle wyników badań empirycznych wiedza o „pułapkach” psychologicznych w tym zakresie nie pozwala co prawda wyeliminować tego rodzaju błędów, ale zmniejsza ryzyko ich popełnienia. Zostaną szczegółowo omówione etapy procesu decyzyjnego. Zakres tematyczny przedmiotu obejmuje również podejmowanie decyzji w tzw. „sytuacjach trudnych” oraz wskazanie optymalnych modeli podejmowania decyzji.
7. **Elementy psychologii sądowej i psychiatrii sądowej** – przedmiotem zadań będą podstawy metodyki pracy biegłych psychologów sądowych oraz psychiatrów sądowych. Zaprezentowane zostaną takie obszary opiniowania psychologicznego, jak odtwarzanie procesów motywacyjnych sprawców czynów zabronionych, czy udział w psychologa w opiniowaniu dotyczącym przesłanek decyzji podejmowanych w kontekście prawa cywilnego (np. w sprawach testamentowych). Omówiona zostanie rola psychiatrów sądowych w opiniach dotyczących niepoczytalności sprawców w czasie zdarzenia, jak i związanych ze stosowaniem środków zabezpieczających (np. umieszczenia albo zwolnienia z pobytu na oddziałach detencyjnych).

8. **Psychologia zeznań i wyjaśnień** – celem zajęć jest omówienie czynników wpływających na efektywność rozpytania oraz przesłuchania. Zaprezentowany zostanie kontekst prawny przesłuchania. Przedstawione zostaną podstawowe metody prowadzenia przesłuchania, z uwzględnieniem problematyki odpowiedniego zadawania pytań. W ramach zajęć praktycznych zostaną zaprezentowane treściowe kryteria oceny wiarygodności wypowiedzi, a także zostanie poruszona problematyka komunikacji niewerbalnej. Przedmiotem zajęć będą również wywiad poznaczy oraz wywiad strukturalny.
9. **Prawo spółek handlowych** – celem przedmiotu jest omówienie podstawowych zasad funkcjonowania spółek handlowych, w szczególności zasad odpowiedzialności wspólników i reprezentacji spółek osobowych, tworzenia spółek kapitałowych, w tym problematyka spółek „bez kapitału” oraz problem „pozornych i wędrujących wkładów”. Omówione zostaną zagadnienia dotyczące organów spółek kapitałowych i ich kompetencje, w szczególności problematyka kontraktów menedżerskich i wynagradzania członków organów oraz wyłaczania odpraw, obowiązek lojalności członków organów z perspektywy dopuszczalności udziału w konkurencyjnych spółkach oraz dopuszczalności zawierania umów pomiędzy członkami zarządu a spółką oraz tzw. „wyprowadzanie majątku spółki”. Problematyka spółek kapitałowych obejmuje także zagadnienia odpowiedzialności członków organów spółek kapitałowych. Zaprezentowane zostaną także zagadnienia dotyczące jednoosobowych spółek kapitałowych, praktyka funkcjonowania grup kapitałowych – koncerny, holdingi, spółki z dominującym inwestorem a także problematyka fuzji i przejęć w szczególności wrogiego przejęcia (tzw. transakcje M&A).
10. **Etyka dziennikarska** – zajęcia zostaną podzielone na część teoretyczną oraz praktyczną. W ramach części teoretycznej przedstawione zostaną podstawowe pojęcia z zakresu nauki o etyce, jak również zostanie poddana analizie problematyka zasad etyki dziennikarskiej zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym. W szczególności przedmiot wykładu będzie stanowiła analiza pojęć prawdy oraz bezstronności w kontekście pracy dziennikarza. Poruszony zostanie także problem odróżnienia informacji od opinii. W ramach części praktycznej pod dyskusję zostaną poddane wybrane kazusy, celem zdobycia umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy zawodowej, w tym dokonania identyfikacji granic pomiędzy zachowaniem etycznym, a nieetycznym. Na zakończenie zostanie postawione pytanie, o to, jak w dobie współczesności, której jednym z najważniejszych elementów jest rozwój mediów, w tym mediów elektronicznych, kształtować zachowania etyczne.

11. **Podstawy procesu karnego i udział dziennikarzy** – celem zajęć jest przybliżenie podstawowych pojęć z zakresu procesu karnego, zobrazowanie jego przebiegu i podstawowych zasad nim rządzących. W ramach wykładu przedstawiony zostanie podział kompetencji między organami państwa na poszczególnych etapach procesu karnego oraz kwestia ich odpowiedzialności za wykonywanie powierzonych im funkcji procesowych. Ponadto omówione będą role procesowe innych uczestników procesu karnego, w szczególności pokrzywdzonego i oskarżonego, ze wskazaniem podstawowych uprawnień wpływających na ukształtowanie ich sytuacji procesowej.
12. **Przestępstwa karnoskarbowe** – przedmiot jest poświęcony przedstawieniu elementarnej wiedzy na temat specyfiki przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych oraz odpowiedzialności karnej za tego rodzaju czynu zabronione. Zasadniczym celem wykładu jest zobrazowanie zjawiska zorganizowanej przestępczości karnej skarbowej, stanowiącej najpoważniejsze współczesne wyzwanie w sferze ścigania przestępstw skarbowych. Temu celowi będzie służyło przede wszystkim wyjaśnienie konstrukcji i schematu działania „karuzeli podatkowej”, pojęcia „słupów”, metod przestępczego wykorzystania zerowej stawki podatku VAT w ramach wewnątrzunijnego obrotu towarów.
13. **Prowokacja dziennikarska z perspektywy prawnokarnych granic jej legalności** – przedmiot służy zobrazowaniu prawnie dopuszczalnych działań dziennikarzy w obszarze objętym ochroną prawnokarną określonych dóbr prawnych, np. tajemnicy porozumiewania się, tajemnicy korespondencji, wiarygodności dokumentów, wiarygodności świadków. Zdobywanie przez dziennikarzy informacji dotyczących wskazanego obszaru, np. w celu ujawnienia i udokumentowania określonych zjawisk przestępczych wiąże się niejednokrotnie z zachowaniami, które odpowiadają realizacji znamion określonych typów czynów zabronionych w przepisach prawa karnego materialnego. Celem wykładu jest poddanie analizie tych zachowań pod kątem ich dopuszczalności oraz ewentualnej odpowiedzialności karnej dziennikarza, a także możliwości obrony przed pociągnięciem do tej odpowiedzialności.
14. **Informatyka śledcza** – gałąź kryminalistyki, której zadaniem jest dostarczanie i badanie cyfrowych dowodów popełnienia przestępstwa. Dowody zdobyte dzięki zastosowaniu informatyki śledczej mają istotne znaczenie przy wyjaśnianiu okoliczności przestępstw komputerowych. Przedmiotem badań specjalistów z zakresu informatyki śledczej są najczęściej cyfrowe nośniki danych.

- 15. Odpowiedzialność cywilna dziennikarza** – celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z problematyką cywilnoprawnej odpowiedzialności w związku z naruszeniem dóbr osobistych. Uzyskiwanie i publikowanie informacji przez dziennikarza immanentnie powiązane jest z możliwością wkroczenia w prawnie chronioną sferę wartości ściśle powiązanych z osobą, względem której działania dziennikarza są nakierowane. W celu uniknięcia odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych, niezbędne staje się uzyskanie przez słuchacza podstawowej wiedzy z zakresu prawa cywilnego. Ze względu na przedmiot zainteresowana, na zajęciach uwaga zostanie skoncentrowana na wyjaśnieniu istoty dóbr osobistych oraz okoliczności wyłączających bezprawność ich naruszenia. W tym celu słuchacze posiadają umiejętność przekazywania informacji w sposób wyłączający możliwość naruszenia dóbr osobistych. Nie można jednak wykluczyć, że w praktyce dojdzie do przypadków, gdy dobra osobiste danej osoby zostaną jednak naruszone. W takich sytuacjach niezbędne jest posiadanie wiedzy, jakie konsekwencje cywilnoprawne się z tym wiążą, tj. jakiego rodzaju roszczenia osobie pokrzywdzonej (poszkodowanej) przysługują i względem kogo mogą być one kierowane.
- 16. Informacja na rynku kapitałowym** – Program obejmuje problematykę związaną z prawną regulacją występowania informacji na rynku kapitałowym. W ramach wykładu słuchacze poznają charakterystykę, podstawowe pojęcia, mechanizmy funkcjonowania oraz zasady obrotu na rynku kapitałowym. Główny przedmiot zagadnień będzie koncentrował się na przedstawieniu znaczenia oraz normatywnych podstaw funkcjonowania informacji na rynku kapitałowym. W tej części przedstawiony zostanie m.in. zakres obowiązków informacyjnych spółek publicznych, zjawisko insider trading oraz możliwości dokonania manipulacji instrumentem finansowym. Przedmiotem zajęć będą również zagadnienia związane z występowaniem informacji poufnej oraz ograniczeniami wynikającymi z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. W tym celu określony zostanie zakres podmiotowy, przedmiotowy oraz sankcje za naruszenie przepisów prawa w tym zakresie. W ramach wykładu omówione zostaną zagadnienia związane z odpowiedzialnością cywilnoprawną oraz karnoprawną za naruszenie przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Praktyczny aspekt zajęć będzie koncentrował się na dokonaniu kwalifikacji określonego zachowania dziennikarza w oparciu o przykładowy stan faktyczny, jako manipulacji instrumentem finansowym, określone zostaną źródła oraz granice pozyskania informacji na rynku kapitałowym. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na sytuację, w której dziennikarz staje się insiderem spółki publicznej, w tym konsekwencje prawne związane z faktem uzyskania statusu insidera. Określone zostaną niebezpieczeństwa związane z określonymi działaniami i mechanizmami poszukiwania oraz wykorzystywania informacji na rynku kapitałowym.

17. **Ustrój i metody działania służb policyjnych** – przedmiot zakładający przedstawienie pozycji Policji i służb policyjnych strukturze organów państwa. W ramach zajęć słuchacze poznają modele służb policyjnych na świecie oraz funkcje służb policyjnych we współczesnym demokratycznym państwie prawa. Słuchacze poznają podstawowe założenia decydujące o wyborze struktury służb policyjnych i metodach wykonywania nałożonych na nie zadań.
18. **Korupcja w zamówieniach publicznych** – wartość polskiego rynku zamówień publicznych dynamicznie rośnie, co ma bezpośredni związek z absorpcją środków unijnych. Napływ kapitału powoduje, iż to właśnie obszar zamówień publicznych jest narażony na działania korupcyjne. Tematyka przedmiotu ma przybliżyć słuchaczom problematykę wydatkowania środków publicznych. Podczas zajęć zidentyfikowane będą obszary narażone na nadużycia w sferze zamówień publicznych. Omówione zostaną zasady udzielania zamówień publicznych oraz obowiązujące procedury.
19. **Nadużycia w umowach deweloperskich i inwestycyjno-budowlanych** – przedmiot poświęcony szerokokorozumianym umowom deweloperskim oraz inwestycyjno - budowlanym. Głównym celem wykładu jest przedstawienie regulacji prawnych najważniejszych umów inwestycyjnych pod kątem występujących w obrocie gospodarczym nadużyć i nieprawidłowości.
20. **Upadłość i restrukturyzacja przedsiębiorstw** – prawo upadłościowe to zbiór norm prawnych regulujących zasady wspólnego dochodzenia roszczeń przez wierzycieli od niewypłacalnych dłużników. W ramach wykładu omówione zostaną najważniejsze zagadnienia i instytucje z zakresu prawa upadłościowego, jak również wprowadzonego w styczniu obecnego roku prawa restrukturyzacyjnego.
21. **Przestępczość gospodarcza. Aspekt kryminologiczny i prawny** – przestępczość „białych kołnierzyków” jest ważnym tematem debaty publicznej. Już w XVI wieku Erazm z Rotterdamu narzekał „tego, kto grosz kradnie, śmiercią karzą. Tego, kto przywłaszcza publiczne pieniądze lub przysparza sobie drogą monopoli, lichwy czy innymi nieuczciwymi sposobami o wiele wyższych korzyści, współobywatele darzą wysokim szacunkiem”. Współcześnie gospodarka nie mniej niż kiedyś, tak na podstawowym szczeblu drobnej przedsiębiorczości, jak i w świecie wielkich instytucji finansowych zagrożona jest przestępczością gospodarczą. Uczestnictwo w merytorycznej dyskusji dotyczącej tego problemu wymaga podstawowych kompetencji pozwalających odróżnić to co jest przestępstwem od innych przejawów patologii w życiu gospodarczym. O tym właśnie będą zajęcia pt. „Przestępczość gospodarcza. Aspekt kryminologiczny i prawny”.
22. **Korupcja i przestępstwa urzędnicze** – ważną rolę „czwartej władzy” jest opisywanie patologii w działalności instytucji publicznych. Patologie te są różnorodne. Najdalej idące, często dyskwalifikujące urzędnika czy polityka z dalszej działalnością są te, które mają przestępczy charakter. Wśród nich szczególną rolę przypisu-

je się korupcji. Dlatego ważne jest aby dostrzegać jakie zachowania w działalności instytucji państwowych i samorządowych stanowią przestępstwo, jak w polskim prawie definiowana jest korupcja, w jakich innych obszarach życia społecznego poza działalnością urzędniczą korupcja jest przestępstwem. Tym wszystkim problemom poświęcone będą zajęcia pt. „Korupcja i przestępstwa urzędnicze”.

23. **Biegli sądowi i ich opinie** – celem zajęć jest dostarczenie przyszłym dziennikarzom śledczym podstawowej wiedzy oraz umiejętności praktycznych w zakresie kontroli opinii biegłych. Omówione zostaną elementy sprawozdania z badań biegłych, kontekst prawny opiniowania, standardy kontroli opinii biegłych (z uwzględnieniem różnych specjalności biegłych). Następnie w ramach praktycznych zajęć zostaną zaprezentowane podstawowe rodzaje błędów popełnianych przez biegłych sądowych.
24. **Psychologia zeznań i wyjaśnień** – celem zajęć jest omówienie czynników wpływających na efektywność rozpytania oraz przesłuchania. Zaprezentowany zostanie kontekst prawny przesłuchania. Przedstawione zostaną podstawowe metody prowadzenia przesłuchania, z uwzględnieniem problematyki odpowiedniego zadawania pytań. W ramach zajęć praktycznych zostaną zaprezentowane treściowe kryteria oceny wiarygodności wypowiedzi, a także zostanie poruszona problematyka komunikacji niewerbalnej. Przedmiotem zajęć będą również wywiad poznaczy oraz wywiad strukturalny.
25. **Przestępstwa przeciwko zabytkom** – zajęcia praktyczne omawiające na kazusach przestępstwa przeciwko zabytkom w ujęciu prawa karnego - m. in. fałszerstwo, kradzież, paserstwo, oszustwo, przemyt czy kidnaping dzieł sztuki oraz współpracę służb mundurowych i instytucji kultury w ich zwalczaniu. Przybliżenie okoliczności wymagających stwierdzenia autentyczności dzieła. Przykłady najsłynniejszych kradzieży dzieł sztuki i najsłynniejszych fałszerzy dzieł sztuki.
26. **Monitorowanie rozpraw sądowych** – zajęcia przybliżające działania organizacji pozarządowych w kształceniu społeczeństwa obywatelskiego na przykładzie programu obywatelskiego monitoringu pracy sądów Fundacji Court Watch Polska. Interaktywna forma zajęć pozwala na prowadzenie dyskusji i rozwiązywanie kasusów dotyczących promocji postaw obywatelskich, w tym obserwacji pracy wymiaru sprawiedliwości poprzez uczestnictwo w rozprawach sądowych jako niezależny obserwator. Druga część zajęć poświęcona jest ochronie sygnalistów i dziennikarskich źródeł informacji na przykładzie raportu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.
27. **Dziennikarstwo śledcze** – o sztuka swobodnego pisania o wszystkim, by niektórzy nie mieli swobody robienia wszystkiego. Na zajęciach słuchacze poznają więc historię największych śledztw dziennikarskich i ich konsekwencje. Dowiedzą się jak zdobywać i weryfikować informacje oraz chronić ich źródła. Postaramy się odpowiedzieć na pytania: czy i kiedy można naruszyć tajemnicę dziennikarską oraz

spróbujemy nakreślić granicę współpracy z przedstawicielami organów ścigania. Przekonamy też słuchacz, że kiedy przyjdzie stanąć im przed sądem, nie będzie to oznaczało końca świata.

28. **Dziennikarstwo obywatelskie** – jest nowoczesnym sposobem na zarządzanie i popularyzowanie informacjami przez osoby, które nie są zawodowo związane z branżą medialną. Głównym narzędziem takiej działalności są specjalne serwisy internetowe umożliwiające tworzenie oraz zamieszczanie niezależnych artykułów. Dziennikarstwo obywatelskie jest wyrazem autonomicznego światopoglądu, który zrodził się ze sprzeciwu wobec mass mediów, które zdają się nadużywać swojej władzy, poprzez manipulację informacjami. Ta nowoczesna forma dziennikarstwa od tradycyjnego różni się przede wszystkim tym, iż jest niezależna finansowo oraz światopoglądowo. Dziennikarstwo obywatelskie ma aspiracje do przywrócenia ideału rzetelnego, wiarygodnego i odpowiedzialnego dziennikarstwa.
29. **Badania śladów kryminalistycznych** – celem zajęć jest przybliżenie wiedzy na temat rodzajów śladów zabezpieczanych w związku z toczącym się postępowaniem karnym, a przede wszystkim, jakie są standardy badania poszczególnych rodzajów śladów w laboratoriach kryminalistycznych. Program zajęć obejmuje standardy badań między innymi takich śladów, jak: śladów linii papilarnych palców, dłoni, czerwieni wargowej, małżowiny usznej i śladów rękawiczek, stóp, obuwiwa i środków transportu, śladów narzędzi, mechanizmów zamykających, oznaczeń identyfikacyjnych samochodów, krwi, śliny, tkanek miękkich, kości, włosów i zębów.
30. **Oględziny miejsca zdarzenia** – w trakcie zajęć zostaną omówione podstawowe zasady postępowania osób biorących udział w oględzinach miejsca zdarzenia. Jak poszczególne czynności powinny być dokumentowane. Na jakie zwracać uwagę elementy w dokumentacji tego rodzaju czynności w ramach kontroli ich poprawności. Uwzględnione są przy tym szczególne cechy oględzin tego rodzaju miejsc zdarzeń, jak np.: zabójstwa, z wykorzystaniem broni palnej, w sprawach na tle seksualnym, miejsca pożaru, czy zdarzeniem z użyciem materiałów wybuchowych.
31. **Wybrane zagadnienia pracy operacyjnej** – dla dziennikarza śledczego niezbędna jest podstawowa wiedza na temat metod i technik stosowanych przez Policję i inne służby państwowe w pracy operacyjnej. Celem zajęć jest przekazanie praktycznych informacji na temat zasad, form i metod pracy operacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem: wywiadu, obserwacji, analizy kryminalnej, kontroli operacyjnej, rozpytania.

WYKŁADOWCY:

1. **Prof. dr hab. Jadwiga Glumińska** (WPiA UŚ w Katowicach) – profesor doktor hab. nauk prawnych, Kierownik Katedry Prawa Finansowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Autorka wielu publikacji z zakresu prawa podatkowego i finansów publicznych. Arbiter Sądu Arbitrażowego przy Regionalnej Izbie Gospodarczej w Katowicach. W latach 1993-1995 członek Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, a następnie (do roku 2010) członek Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach. Uznany ekspert w sprawach finansów samorządu terytorialnego, a zwłaszcza podatków lokalnych. Doradca podatkowy. Przewodnicząca Krajowej Rady Doradców Podatkowych.
2. **Prof. dr hab. Tadeusz Widła** – profesor zwyczajny, kierownik Katedry Kryminalistyki Uniwersytetu Śląskiego. Wiceprzewodniczący Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego, członek Rady Naukowej Polskiego Towarzystwa Psychiatrii Sądowej, członek honorowy Centro Internazionale di Grafologia Medica, współpracownik krajowych i zagranicznych czasopism naukowych z zakresu kryminalistyki i psychologii sądowej. Problematyka badawcza: przeprowadzanie dowodu z opinii biegłych, ekspertyza dokumentów, psychologia pisma, badania autentyczności dzieł sztuki.
3. **Dr hab. Mariusz Jagielski** – dr habilitowany, adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zajmuje się prawem konstytucyjnym, prawami człowieka oraz ochroną danych osobowych. Autor książek i publikacji artykułowych w tych dziedzinach. W latach 2011-2016 prodziekan WPiA UŚ.
4. **Dr hab. prof. UŚ Katarzyna Grzybczyk** – jest pracownikiem Katedry Prawa Cywilnego i Prawa Prywatnego Międzynarodowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, zajmuje się problematyką prawa cywilnego, prawa autorskiego i prawa reklamy. Prowadzi wykłady z Ochrony Własności Intelektualnej. Autorka wielu publikacji m.in.: Prawo w wirtualnych światach, Warszawa 2013; Lokowanie produktu: zagadnienia prawne, Warszawa 2012, Prawo reklamy, Warszawa 2012 i ostatnio Twórczość internautów w świetle regulacji prawnoautorских na przykładzie opowiadań fanfiction, Warszawa 2015. Mediatorka. Radca prawny.

5. **Dr hab. prof. UŚ Radosław Koper** – profesor Uniwersytetu Śląskiego, pracownik Katedry Prawa Karnego Procesowego Wydziału Prawa i Administracji UŚ. Specjalista z zakresu procesu karnego oraz prawa prasowego. Autor licznych opracowań o charakterze naukowym i dydaktycznym. W swoich publikacjach omawia ważne społecznie tematy i zagadnienia. Publikuje w renomowanych wydawnictwach i czasopismach naukowych.
6. **Dr hab. Marek Leśniak** (WPiA UŚ w Katowicach) – posiada wykształcenie prawnicze oraz psychologiczne, po aplikacji i egzaminie prokuratorskim. Wieloletni biegły sądowy z zakresu badań poligraficznych (wariograficznych) oraz badań pisma. Członek zarządu Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego w Warszawie. Przedmiotem jego zainteresowań są: wnioski wykorzystywane przy tworzeniu obrazu zdarzenia, psychologiczne aspekty procesów decyzyjnych w kontekście dokonywania ustaleń faktycznych oraz stosowania prawa, badania poligraficzne, badania pismoznawcze, czynniki wpływające na efektywność rozpytania, standaryzacja oraz badanie wartości diagnostycznej metod stosowanych w naukach sądowych, wykrywanie sprawców przestępstw przeciwko zabytkom, fałszowanie sygnatur w pracach wykonanych technikami oleju, rysunku i pastelu.
7. **Dr hab. prof. UŚ Piotr Pinior** – profesor nadzwyczajny w Katedrze Prawa Gospodarczego i Handlowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zajmuje się problematyką prawa spółek handlowych. Autor monografii i współautor komentarza do kodeksu spółek handlowych oraz kilkunastu publikacji w czasopismach specjalistycznych i pracach zbiorowych.
8. **Dr hab. Sławomir Tkacz** – adiunkt w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Kierownik Zaocznego Studium Prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Rzecznik Dyscyplinarny do spraw doktorantów Uniwersytetu Śląskiego. Uczeń Profesora Józefa Nowackiego. W 2001r. obronił rozprawę doktorską „Klauzula sprawiedliwość w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego”, która otrzymała pierwszą nagrodę w XXXVII Konkursie organizowanym przez „Państwo i Prawo” na najlepszą pracę doktorską z dziedziny nauk prawnych. 24 marca 2015r. uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk prawnych na podstawie rozprawy „O zintegrowanej koncepcji zasad prawa w polskim prawoznawstwie (Od dogmatyki do teorii)”. Osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego zostały uznane za wysoko ocenione.
W latach 2003–2006 odbył aplikację prokuratorską w Prokuraturze Rejonowej w Gliwicach. Wpisany na listę adwokatów Okręgowej Rady Adwokackiej w Katowicach. Od 2007r. pracownik Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Jego zainte-

resowania naukowe koncentrują się m.in. na teoretyczno-prawnych problemach wynikających z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, zagadnieniach wykładni prawa, argumentacji prawniczej, techniki legislacyjnej oraz problematyce zasad konstytucyjnych.

Autor dwóch monografii oraz kilkudziesięciu artykułów w większości z zakresu filozofii analitycznej oraz dotyczących teoretycznych zagadnień dogmatyki prawa i praktyki prawniczej. Współautor komentarzy do ustawy o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa oraz do ustawy nowelizującej przepisy ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

9. **Dr hab. Jarosław Zagrodnik** – adiunkt w Katedrze Prawa Karnego Procesowego UŚ, zajmuje się problematyką prawa karnego procesowego, w szczególności zagadnieniami modelu procesu karnego oraz metodyki działalności obrońcy i pełnomocnika w sprawach karnych i karnych skarbowych; autor kilkudziesięciu opracowań z zakresu procesu karnego, prawa karnego skarbowego i prawa karnego w świetle stosunków międzynarodowych; jest współautorem wiodącego komentarza z zakresu prawa karnego skarbowego oraz autorem zasadniczego opracowania o charakterze metodologicznym dotyczącego działalności procesowej obrońcy i pełnomocnika w sprawach karnych i karnych skarbowych; przygotowuje komentarz do części karnej ustawy o Prawie autorskim i prawach pokrewnych. Radca prawny.
10. **Dr Michał Gramatyka** (WPIA UŚ w Katowicach) – Prawnik, kryminalistyk, specjalista w zakresie technicznych badań, dokumentów i bezpieczeństwa biznesu. Biegły Sądu Okręgowego w Katowicach. Wykładowca akademicki, radca prawny, menadżer z doświadczeniem w sektorze energetycznym. Pasjonat nowoczesnych technologii i znawca ich wykorzystania w służbie nauki.
11. **Dr Witold Kurowski** – adiunkt w Katedrze Prawa Cywilnego i Prawa Prywatnego Międzynarodowego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Zajmuje się problematyką prawa cywilnego i prawa prywatnego międzynarodowego. Autor monografii i współautor Systemu Prawa Prywatnego oraz kilkudziesięciu publikacji w czasopismach specjalistycznych i pracach zbiorowych. Pracę naukową w Uniwersytecie Śląskim łączy z praktyką radcy prawnego.
12. **Dr Anna Lichosik** – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Publicznego Prawa Gospodarczego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Absolwentka jednolitych studiów magisterskich na kierunku Prawo na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, licencjackich studiów pierwszego stopnia na kierunku Zarządzanie w Szkole Za-

rządzenia Uniwersytetu Śląskiego w Chorzowie oraz magisterskich studiów drugiego stopnia na kierunku Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze na Wydziale Ekonomii Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Obroniła z wyróżnieniem rozprawę doktorską z zakresu prawa rynku kapitałowego, przygotowaną w Katedrze Publicznego Prawa Gospodarczego WPIA UŚ. Ukończyła aplikację radcowską w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Katowicach. Zainteresowania naukowe: publiczne prawo gospodarcze, prawo rynku kapitałowego, prawo spółek.

13. **Dr Robert Netczuk** – dr nauk prawnych w Katedrze Prawa Karnego Procesowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Ukończył aplikację prokuratorską zakończoną zdaniem egzaminem prokuratorskim.
14. **Dr Agnieszka Piwowarczyk** – adiunkt w Katedrze Publicznego Prawa Gospodarczego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, posiada wieloletnie doświadczenie w udzielaniu zamówień publicznych. Specjalizuje się w problematyce prawa zamówień publicznych oraz zagadnieniach dotyczących wdrażania funduszy strukturalnych. Prowadzi badania naukowe na temat procedur zamówień publicznych jako instrumentu wdrażania unijnej polityki spójności.
15. **Dr Wojciech Wyrzykowski** – adiunkt w Katedrze Prawa Gospodarczego i Handlowego na Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Autor wielu publikacji z zakresu prawa cywilnego i prawa spółek.
16. **Dr Piotr Zawiejski** – adiunkt w Katedrze Prawa Karnego i Kryminologii. Specjalizuje się w prawie karnym gospodarczym, pasję karnistyczną łączy z wykonywaniem zawodu radcy prawnego.
17. **Mgr Joanna Koczur** – pracownik naukowo-dydaktyczny, asystent w Katedrze Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Przygotowuje rozprawę doktorską na temat kryminalistycznych aspektów przesłuchania świadków. Prowadzi zajęcia dla studentów prawa, administracji oraz przedsiębiorczości z zakresu podstaw kryminalistyki, logiki, psychologii zeznań i wyjaśnień. Jej zainteresowania naukowe skupiają się wokół prawa dowodowego, psychologicznej oraz kryminalistycznej problematyki przesłuchań, a także opiniowania przez biegłych. Autorka publikacji na temat taktyki oraz techniki przesłuchiwanie świadków oraz podejrzanych (oskarżonych) w procesie karnym.
18. **Mgr Oliwia Rybak** – absolwentka prawa i historii sztuki na Uniwersytecie Śląskim, asystent w Katedrze Kryminalistyki WPIA UŚ. W pracy naukowej łączy problematykę kryminalistyki z przestępstwami przeciwko zabytkom, a także kwestie monitorowania rozpraw sądowych. Odbyła staż zawodowy m.in. w Helsińskiej

Fundacji Praw Człowieka oraz w kancelarii adwokackiej w Antwerpii. Obserwator Fundacji Court Watch Polska, członek Amnesty International, laureatka konkursu na Najaktywniejszego Obserwatora III cyklu Obywatelskiego Monitoringu Sądów 2012/2013.

19. **Redaktor Marcin Pietraszewski** – dziennikarz Gazety Wyborczej. Pięciokrotny laureat Silesia Press, dwukrotnie nominowany do Grand Pressa. Prowadzi zajęcia z dziennikarstwa śledczego na Wydziale Nauk Społecznych UŚ. Uwielbia makówki, kompot z jabłek i komiksy z kapitanem Żbikiem.
20. **Jacek Szymik Kozaczko** – rzecznik prasowy Uniwersytetu Śląskiego – jako student prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, 30 maja 2011 r. otrzymał Podziękowanie Jego Magnificencji Rektora UŚ za działalność na rzecz społeczności akademickiej. Wykazał się konsekwencją w reprezentowaniu interesów studentów oraz działalnością na rzecz integracji środowiska studenckiego i krzewienia kultury studenckiej. Jako przewodniczący Forum Uniwersytetów Polskich, reprezentował studentów przed Konferencją Rektorów Uniwersytetów Polskich. Był przedstawicielem studentów w Senacie UŚ i członkiem senackiej komisji ds. organizacji i rozwoju. W latach 2008–2010 pełnił funkcję przewodniczącego Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach – dał się poznać jako organizator wielu wydarzeń i projektów integrujących środowisko studenckie, takich jak Otrzęsiny dla studentów I roku, czy obozy adaptacyjne. Pracował w zespołach przygotowujących takie wydarzenia jak Juwenalia Śląskie i Studencki Festiwal Nauki. Był współinicjatorem i doprowadził do końca projekt utworzenia deptaku na ulicy Bankowej w Katowicach. Był członkiem Rady Studentów Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej. Poza tym działał w ramach Uczelnianego Zespołu ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia, a także przygotowywał i przedstawiał studenckie propozycje zmian w regulaminie studiów oraz w regulaminie Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego. Ukończył VIII Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Katowicach.
21. **Młodszy inspektor Zbigniew Szachnitowski** – absolwent Politechniki Śląskiej w Katowicach, ekspert kryminalistyki, były naczelnik Laboratorium Kryminalistycznego KWP w Katowicach i biegły sądowy z zakresu badań mechanoskopijnych i traseologicznych. Uczestnik wielu lokalnych inicjatyw na rzecz wdrożenia nowoczesnych metod badawczych w kryminalistyce i doskonaleniu jej funkcji w wykrywaniu przestępstw. Aktualnie wykładowca w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Katowicach na kierunku Bezpieczeństwo Wewnętrzne, członek

władz Śląskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego. Jest autorem i współautorem kilku publikacji z zakresu teorii i praktycznych osiągnięć kryminalistyki, wplatając do tej tematyki także zagadnienia związane z ochroną osób i mienia oraz identyfikacją biometryczną.

22. **Nadkomisarz Piotr Podsiedlik** – magister administracji Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego w Łodzi. Wykładowca akademicki Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Doktorant Wydziału Filozoficznego Akademii Ignatianum w Krakowie, emerytowany funkcjonariusz Policji pionu kryminalnego. Absolwent Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, absolwent Wydziału Prawa, absolwent Akademii Trenera Biznesu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Chorzowie.